Resljeva 12

Ljubljana

7. letnik 1964/65 4

KJE JE POMLAD?

Po razmočeni cesti se v vlažnem dnevu počasi pomika dolga kolona ljudi. Obrazi vseh so mračni in njihove obleke so žalne.

Vsa ta dolga kolona sledi črnemu pogrebnemu vozu s številnimi venci. Za tem vozom, ki ga s premišljenimi koraki vlečeta dva konja, stopajo štirje otroci - dve dekleti in dva fanta.

Njihove oči so rdeče od solza, ki jim vro po licih. Uprte so v črno krsto. S strahom zro v to črnino in s pričakovanjem, da se bo morda še kaj premaknilo.

"Mami, mami-i-i". Njihovi pritajeni vzkliki, ko se zazirajo v mračno krsto, ki jim je zakrila mamo - za vedno.

Vsem pogrebcem drgetajo prsi in noge se jim šibijo ob misli na štiri nebogljene otroke, ki jim je smrt iztrgala za očetom še mater.

Niso več tako majhni, vendar so potrebni tople materine opore, tople materine ljubezni.

Zakaj je smrt tako okrutna? Nikogar ne vpraša, niti ne izbira. Tako neusmiljena je.

Kje bo zdaj ljubezen za mlada srca? Kje bo zdaj nežen pogled ljubečih materinih oči, ko pa iz njih sevata smrt in groza.

Še teh nekaj kratkih trenutkov, potem bo tudi to črno krsto zakrila prst in vsako upanje na materino vrnitev bo zaman.

Dan je pust in mračen. Rahlo prši dež. Cvetje vencev se zgane in zaživi, ko ga ovlaži dež. Zakaj dež lahko pomaga le cvetju? Zakaj ne oživi prezgodaj zatrte materine ljubezni?

- . - . -

Čas teče mirno naprej in ne ozira se na jokajoče obraze otrok. Otroci pa ne pozabijo dneva, ko so na poslednji poti spremljali mater.

Njihov dom je postal skromna zapuščina. Postal je mirno grobišče, kjer trpijo štiri mlada srca, željna življenja in sreče.

043761
Gimnazija Ledina - knjižnica
Molj 2.0

Včasih le zamolklo zaječe vrata in hripavo zapoje motor. Tisti trenutek dvorišče oživi. Potem postane spet tiho in nemo.

Čas počasi celi rane. Zelo počasi izginja to v pozabo. Življenje teče, a vrzel, kamor je smrt posegla s svojo strupeno roko, je še vidna in zija. Kot pelin so grenki občutki, kot strup so strupeni.

Mladi nezaskrbljeni obrazi so postali bledi in resni. V njih je zdaj misel na "jutri", kajti "danes" je tako kratek.

V lica se dolbejo resne poteze življenja. Oči so hladne in nemo brez upa strme v bodočnost.

Irena

KOMARJI

Nekaj komarjev
sem zmazal na stegnu.

Žabe kvakajo,
škržati žagajo.
Oljke se pregibajo v vetru.
Kamnite ograje
režejo nasade.
Luna se je ujela
v valovje.

Odgnal sem komarje
pa so prišli novi,
cele jate
brenčečih vragov.

M. Veber

VISOKA DREVESA

Visoka drevesa brez krošenj
na stopnicah
uspeha,
črni madeži po tleh
pomešani z odpadlimi
vejami.

Drevesa brez korenin
na stopnicah
neuspeha,
v krošnjah
luna,
zelena in hladna.

Drevesa
brez korenin,
brez krošenj
na žgočih skalah
uspehov.

Visoka drevesa
v drevoredu
izgubljencev.

M. Veber

SMRT

Stojim. Gledam mrtveca na tleh. Prekrit je s polivinilom. Kri potemneva in počasi polzi proti jarku. Kos ceste je zaprt. Mrtev je. Zdrobljeno kolo. Padel je in obležal. Smrt.

- Kaj se je zgodilo? Zakaj ne pokličejo rešilnega avta? Kaj sploh je?
- Mrtev je.
- Kako bedna je smrt ob cestnem jarku. Kako to? Pripelješ se s kolesom. Avto te zadane in zapelje čezte. Podležeš ranam. Nato ugotove: mrtev si. Kar tako.

Nihče ne joče. Nekomu gre na bruhanje. Nihče ga ne pozna. Miličniki merijo. Priče pripovedujejo. Nihče ga ne pozna. Mrtev je.

Voznik avtomobila je pobegnil. Prijeli so ga. Star je štirin dvajset. Lahkomiselnež. Pijan je bil. Povozil ga je. Privedli so ga nazaj.

- Mrtev je.

Samo to je izdavil. Ni tajil. Ni priznal. Postajal je histeričen. Začel je razmetavati besede. Stanje pa se ni izpremenilo. Mrtev je.

- Pojdimo. Nimaš kaj videti. Mrtev je. Tega ne izpremeniš več.
- Da, mrtev je.
- Veliko jih je že povozilo ...
- In še jih bo.
- Mrtev je.
- To me sploh ne briga. Zakaj sploh govorimo o tem? Mrtev je, mrtev in amen.
- Preziraš smrt?
- Delaš se trdega.
- Brez vsakega čustva si.
- Lahko to je sram!

Šli smo. Sprejel nas je park. Poljubila sva se. Tudi onadva sta se. Nasmejala se je.

- Bodiva srečna!

Tudi onadva sta se smejala.

- Pojdiva se lovit.

Sreča. Kako blizu je smrti. Zanikam smrt? Preziram jo. Bojimo pa se je vsi. On je mrtev. V lastni krvi leži. Mrtev je.

Vsak dan srečujemo mrtve. Veselimo se, se poljubljamo in kadar nekdo od njih izgine, potočimo nekaj solz in nasvidenje.

- Vrnimo se.

Nihče me ni slišal, nihče več poznal. Zaradi dveh besed. Vrnimo se. Sam sem šel.

Truplo so odpeljali. Kri se je strdila. Ljudje razšli. Fotograf je slikal in se odpeljal. Nikogar več ni bilo.

Pa je vendarle umrl človek na tem mestu. Svoje življenje je pustil delu ceste. Zaradi česa? Zaradi objestnosti se je življenje ustavilo. Tudi mi smo ga izločili. Kar tako. Umrl je.

M. Veber

STRAST

Skozi temó divja kobila
krvavih oči.
Vsa plameneča in strastna
divje skozi noč,
ožgana od majskega neba
pijana od belega cvetja.

A tam za daljnimi polji
se nekaj prebuja.
Krvavo in veličastno
vzdiguje roke proti
mrzlim zvezdam
proti samotnim drevesom,
ki se gola sramujejo sonca.

Skozi temó rezgeta kobila.
Zdaj so njene oči globoke in
plahe.
Tiho je legla kraj belega
cvetja
in hotela umreti.

Veber

JESEN

Na zapuščenih poljih
tožijo vrane.
Kozolci so trudni starci,
trave so mrtve,
vrbe plakajo.

Iz grap strme
votle oči.
Sive in hladne
poljubljajo svet.

Veber

TEBI

Klečim
v temni katedrali ljubezni,
nočem prižgati luči
in ubiti svetlobe
lepi angel
v tvojih očeh.

Naj mečejo žarke
po hladnih tleh,
poljubljal jih bom
z zadnjimi upi laži.

Klečim in molim
in moja molitev ječi
v praznih klopeh.
Ne bom ti pogledal v oči
sklonil se bom pred resnico
brez vsake trohice vere.

Popil bom svoje solzé
iz pekočega keliha noči
te preklel
in odšel z vetrom.

Veber

ČAKAL SEM TE

Nekje na obronkih sanj
sem te čutil
in z bolečino želel.
Poljubljal sem tvoje sledi
na jutranjih skalah
iskal tvoje ime
v morskih penah.

Čakal sem te.

V šepetu jeseni
je zamrl tvoj lik
z njim tvoje ime
in bolečina.

Zaman
sem te čakal.

Veber

POMLAD

Snega ni več.

Drevo je golo,
samo nekaj vej leži pod njim.
Motike so začutile hlad zemlje,
konjski smrad
se je razširil prek polj.

Oblaki se razklepajo
in zgrinjajo.

In dež je konec
in začetek.

M. Veber

ŽIVLJENJE NA DEŽELI

Dan je preganjal noč in nad obronkom gozda se je prižgala jutranja zarja. Precej mračno je še bilo. Nekje v daljavi je zateglo lajal pes. Na sosedovem gnojišču je petelin že pel jutranjico. Med listi dreves, ki so se lahno pozibavali je šuštel veter in si pel melodije novega dne.

Med košatim drevjem so počivale kmetije. Skozi napol zastrto okno se je svetila luč. Težka vrata kmetije so se hreščeč odprla. Na betonski prag je stopil sosed Franc in se zazrl v polmrak. V hlevu je zatulila lačna krava in konja sta hrzala.

"Meta, lep dan bo danes", je rekel mož ženi, ki je v veži prestavljala posode za mleko.

"Treba bo na polje. Poiskal bom nekaj ljudi, da bomo obsuli krompir". Med vrati se je pokazala Meta v temni halji z nazaj povezano rdečepisano ruto. Po dvorišču, kjer je stal mogočen oreh, poleg njega pa vodnjak, je Meta stopila v hlev. Prižgala je luč, kajti ni bilo še dovolj svetlo, saj je bila ura komaj štiri. Iz hleva se je toplo pokadilo in zadišalo po toplem gnoju.

Franc je za ženo stopil v hlev in kmalu pripeljal na gnojišče samokolnico gnoja. Iz hleva se je slišalo šumenje zelenih koruznih stebel, ki jih je Meta polagala živini v žlebove. Konja sta v kotu pričakovala detelje.

Iz hiše sta prišla sinova France in Primož. Bila sta namenjena pod kozolec, kjer sta imela še nekaj nerazžaganega lesa.

Naredil se je že dan in sonce je poslalo svoje prve blede žarke. V hlev je s posodo pritekla hči Micka in začela molzti. Prijetno se je kadilo iz posode, kjer se je penilo mleko.

Pod kozolcem se je moreče oglasila žaga in se zarezala v debel hlod.

V kuhinji je mlajša Francka pomivala še posodo in obenem kuhala zajtrk na razbeljenem zidanem štedilniku.

Iz kamre sta prišli Ivana in Lojzka. Pokukali sta v kuhinjo, nato pa sta si na dvorišče prinesli perilo in posode. Začelo se je pranje. V svinjski kuhinji je v kotlu že vrela voda, ki sta jo nujno potrebovali.

Matija, ki je bil prvi na nogah je iz svinjskega hleva prinesel prazne kanglje, v katerih je nesel hrano dvanajstim prašičem.

Ob 8.uri so imeli zajtrk, potem pa na polje. V kuhinji so ostali Francka, ki je pripravljala kosilo in opravljala hišne posle in pa šestletni Janez in desetletna Rezka.

Okrog poldneva sta Ivana in Lojzka že obesili perilo in pospravljali sta okrog hiše.

Ves dan je bilo kaj opraviti, to in ono. Po obilnem kosilu kislega zelja in ajdovih žgancev je zopet čakala lačna živina.

Ko je topel večer poljubil naravo, sta France in Primož nakosila detelje za konje in mehke trave za govejo živino.

Že popolna noč je legla na kmetijo, ko so komaj končali z delom in kazalec na uri je kazal že polnoč, ko je hiša popolnoma utihnila.

Da, tako in podobno je življenje na deželi. Skrb za živino, za polje. Večno delo, ki se ga ne sme nihče braniti. Kmečki otrok mora biti prilagojen življenju in delu, ki je v zimi

ravno tako potrebno kot poleti in, ki ga zahteva nedelja in praznik.

Kmetje so ponosni na svoje kmetije, na svojo živino in na delo. Radi opravljajo dela, samo da bi se lahko pokazali skrbne gospodarje.

Lepo je živeti v naravi, med kmečkimi hišami in kozolci, ki se bahavo dvigajo med polji. Oddaljeno je to življenje od mestnega vrveža in ne čaka že prejšnji dan na vsebino jutrišnjega. Ni časa za premišljevanje. Vedno je dobro to kar je in morda le skromna želja za bodočnost in želja za pestrejše in bolje življenje.

Irena

REQIUIEM ZA BOKSARJA

Reqiuiem za boksarja
brez pesti
v pivnici
za vogalom.
Razbija kozarce
in steklo prši po tleh.

Pijana arena.

Glas so mu razbili.
Razbili ušesa
in ne sliši violine
in jue boxa.
Razbili so ga
in policija hodi ponj.

Pijana arena.

Jue box:
reqiuiem za
boksarja.

M. Veber

GRENKI KRUH

Gledam življenje brez maske in začenjam slutiti, zakaj se mi čelo guba in roke tresejo, čeprav še nimam dvajset let. Vidim življenje kot dolgo, vijugasto cesto in človeka - popotnika na njej. Da, človek je popotnik, na katerega sije danes sonce, včeraj ga je pral dež, jutri pa bo umiral od žeje in lakote za cesto ter hrepeneče zrl v daljavo, kjer bo čutil zavetje in streho, toplo sobo in roko, ki mu

bo ponudila čašo krepilnega čaja. Za dežjem bo prišlo sonce in ga zopet našlo popotnika na cesti, večno hrepenečega po miru in udobju, ceste pa ne bo konca, ne bo zavetja, ne bo postelje, le pot bo in cilj. Kolena mu bodo klecala in srce mu bo krvavelo ob neizpovedanem hrepenenju, ki bo potešeno, ko bo našel popotnika, sebi enakega, ki mu bo podal roko. In hodila bosta dalje, z roko v roki ter se ob urah počitka naslanjala drug na drugega. Krajša in lepša se jima bo zdela pot, čeprav se bosta izmenjavala dež in sonce, lakota in veselje prav tako kot prej. Čutila bosta, da klanci niso več tako strmi in kamenje pod podplati ne več ostro, če bosta hodila v dvoje.

Taka so pota, to vem, ker gledam in vidim, čeprav še nimam dvajset let.

Vsa trepetajoča in plaha je stala pred mojo materjo ter nemo strmela čeznjo v daljavo. Čez obraz, poln drobnih gubic in obrobljen s črno ruto, so ji počasi drsele solze. Njeni trepetajoči roki sta strastno oklepali kodrasto glavico,ki se je vsa nema in plaha skrivala v ponošeno materino krilo. Kar se je iz bližnjega dvorišča zaslišal globok, hreščeč pijanski glas. Obe nebogljeni postavi sta se stresli v napadu krčevitega joka. Takrat sem prvič zagledal velike, od strahu razširjene črne oči malega bitja in stisnilo me je v prsih. Gledal sem vprašujoče oči, ki so božale zgubani materin obraz in bil sem srečen, da niso razumele ostudnih pijanih besed, ki so kakor kladivo padale po tresoči se ženi. Videm sem tudi pijanca. Stal je na oglu hiše, neobrit, povaljan, zabuhlega obraza in dvignjenih rok. Kričal je,nato pa izginil v hiši.

Odšla je upognjenega hrbta, s sklonjeno glavo.

Videl sem jih potem še večkrat: oče, mati in dekle. Srečna družina, bi sodil po smehljaju očetovem in če ne bi videl trpkih gub okrog materinih ust. Srečna družina bi sodil, če ne bi slišal psovk in joka, ki ga ne omenjajo več, čeprav ne bo nikoli pozabljen.

Srečni ljudje, bi dejal, če bi ne vedel, da je takih nepozabljenih stvari še mnogo. Srečni ljudje, bi dejal, če ne bi vedel, da za ljubeznijo in srečo pride sovraštvo in prepir, kot pride za dnevom noč in za dežjem sonce.

Taka so pota človekova in trpko je njegovo spoznanje, čeprav ga skriva za smehljajem.

Janez Odar

Janez Ovsec:

"NA DNU SO SAMO ŠE ZVEZDE"

Janez Ovsec je pesnik, ki je največ ustvarjal med okupacijo. Njegove pesmi so bile objavljene v slovenskih revijah. Znana je njegova zbirka "Samotna jutra", ki je pred leti izšla v primorski založbi "Lipa" v Kopru. Zbirka pesmi "Na dnu so samo še zvezde" je pravzaprav nadaljevanje prve zbirke.

Njegove pesmi so izpovedne. V njih se odraža vse njegovo življenjsko občutje. Mnogo njegove pesmi prisluškujejo zvenenju tišine. Včasih izpovedujejo samotnost in žalost.

Kar mi je blizu,
me boli
in daleč je,
kar me bo nekoč žalostilo.
("Vsak sebi gremo").

Ne bom se mnogo izpremenil,
le klicali me ne bodo več
in tišina bo popolnoma moja.
("Ne bom se izpremenil").

Človeka presoja iz različnih časovnih in prostorninskih razmerij, njegovo nebogljenost, njegov boj za najnujnejše - blagre vsakdanjega, ki je pravzaprav pehanje skozi ovire.

Majhni, tesni
gremo skozi prostor.
Neznatna nas pogoltne noč
in čas nas zvije
v pergament.
("Človek - atomi").

Pesmi so polne metofov (ribe molčečnosti, pajki teme, kva-

drat moči, turbine misli). Oblikovno so preproste. Zato lahko začuti vsakdo to, kar doživlja sam, čeprav se ne zaveda.

ŠPORTNO DRUŠTVO

Z delom športnega društva ne moremo biti povsem zadovoljni. Nismo dosegli tistega, kar smo želeli. Še vedno niso tekmovanja v redu. Ekipe so odstopale od tekmovanja, premalo smo usposobili sodnike. Za razliko od prejšnjih let je bilo letos precej medšolskih tekmovanj.

Moram poudariti, da je odbojka zamrla in da je treba to športno panogo znova oživiti. Le spomnimo se, da je nekoč ženska ekipa osvojila nekajkrat zaporedoma prvo mesto na srednješolskem prvenstvu.

Z delom košarkarskega društva smo kar zadovoljni, za kar se moramo zahvaliti tovarišu Kralju, ki je uspešno vodil tekmovanja moške in ženske lige. Reprezentanca naše šole je odigrala vrsto tekem.

Igrali smo dve tekmi z ekipo DIC-a. Obakrat je Učiteljišče zmagalo z visokimi rezultati (102:54) ter (74:34). Tekmovali smo še z II. gimnazijo, s I. gimnazijo ter z drugimi.

Najbolj razveseljivo pa je to, da v ekipi igrajo le trije igralci iz V. letnika. To so Kralj, Kobal in Kokalj, Čop pa je iz IV. letnika.

Ostali igralci so iz tretjega letnika. Ti bodo drugo leto uspešno predstavljali šolo.

Ženska košarka je prav tako napredovala.

Isto kot za moško ekipo velja za žensko.

B. D.

DELO LITERARNEGA KROŽKA

Literarni krožek je bil letos kar precej delaven. Sestanki so bili redno vsako soboto. Te sestanke pa je obiskovalo kar precej članov. Prebirali smo prispevke za Resljevo 12, jih kritično ocenili in popravili. Razgovarjali smo se tudi o aktualnih dogodkih v naši kulturni javnosti.

Pregledovali smo tudi nove knjige. Vsi člani smo knjige prebrali, nekdo pa je pripravil o njej kratek referat, po tem referatu pa smo povedali vsak svoje mnenje o knjigi. Letošnje šolsko leto smo pripravili tudi literarno popoldne, ki je odlično uspelo. Vsi naši pesniki in pisatelji, ki smo jih povabili, so se odzvali vabilu in nam posredovali delček svoje umetniške besede. Nabito polna risalnica je pričala, da se učiteljiščniki še zanimajo za naše ustvarjalce. To je bil grob prikaz našega dela. In to res grob, kajti bilo je še veliko malenkosti, o katerih smo razpravljali na našem literarnem krožku.

Največja težava v tem šolskem letu je bilo vsekakor pomanjkanje prispevkov, ki nas je ovirala pri izdaji našega lista, zaradi tega je trpela tudi njegova kvaliteta.

F. Ravnikar

MLADINSKE URE

Mladinske igre so postale zadnji čas ena najpriljubljenejših oblik šolskega dela, kjer dijaki lahko spoznavajo tisto, kar jih zanima. Zaradi tega so postale mladinske ure sestavni del pouka. Na naši šoli je bila zaradi mladinskih ur formirana posebna komisija, ki jo sestavljajo 3 dijaki in 2 profesorja. V začetku šolskega leta je ta komisija pripravila program tem za mladinske ure. Vse te programe so dobili v roke razredne skupnosti, ki so poleg 5 obveznih tem lahko poljubno izbirale teme, ki so jih želele. Razredne skupnosti so tudi same izbirale predavatelje. To so bili tovariši profesorji, dijaki in nekaj drugih družbeno-političnih delavcev.

Razveseljivo dejstvo je, da so dijaki izbrali tudi več predateljev iz svojih vrst.

Najbolj so uspele mladinske ure v prvih letnikih, kar je vsekakor zelo pohvalno.

Največ zanimanja je bilo za predavanja prof. Hubada, ki so jih poslušali vsi, razen enega razreda, najmanj po 2 uri. Mislim, da je način mladinskih ur, ki smo ga izbrali letos, dober, saj daje dijakom vso možnost izbire snovi, ki jih res zanima in pri tem dopolnjujejo svoje znanje, ki ga ni nikoli dovolj.

F. Ravnikar

RESLJEVA 12 - glasilo dijakov učiteljišča in pedagoške gimnazije v Ljubljani
Izdaja literarni krožek

GLAVNI UREDNIK : FRANC RAVNIKAR

UREDNIK ZA PROZO: JANEZ ODAR

UREDNIK ZA POEZIJO: SLAVKO STANKOVIČ

TEHNIČNO VODSTVO: BORIS KAVČIČ IN VINKO CEDILNIK

Izšlo v maju 1965.

Številka 4. Cena 50 din